Trojka pomáhá válečným uprchlíkům z Ukrajiny

31.03.2022

Tisíce Ukrajinců prchajících před válkou našly útočiště na Praze 3. Vedení městské části, neziskové organizace i obyvatelé se jim snaží těžkou situaci ulehčit.

Přišli o domov, bezpečí, práci, většinu svých osobních věcí a budoucnost, kterou si plánovali. V zemi ohrožené sílícími útoky museli nechat své blízké a dočasný azyl hledat u příbuzných, přátel nebo v provizorních ubytovnách v zahraničí. Na Prahu 3 přišlo podle statistik ministerstva vnitra v souvislosti s aktuálním konfliktem na Ukrajině přes čtyři tisíce uprchlíků a počet příchozích stále roste. Osmdesát pět procent z nich jsou ženy a děti. Praha 3 jim poskytla zázemí na několika provizorně zřízených ubytovacích místech a v bytech, které dala k tomuto účelu k dispozici. Část bytů opravila ve spolupráci s magistrátem z prostředků Fondu rozvoje dostupného bydlení. S dalšími ubytovacími kapacitami pomohli skauti a hasiči. „V současné době Praha 3 poskytuje ve svých zařízeních zázemí asi 150 Ukrajincům. Naprostá většina jich bydlí na hromadných ubytovacích místech," říká starosta Prahy 3 Jiří Ptáček.

Lidé přicházejí zejména z Pražského střediska pro ukrajinské uprchlíky v Kongresovém centru na Vyšehradě. Často jsou to Ukrajinci, kteří dorazili do Česka po dlouhé cestě vlakem, mají s sebou jen jednu tašku či kufr s oblečením a osobními věcmi, které si stihli zabalit při útěku před bombardováním. „Všichni uprchlíci, které jsme na Praze 3 ubytovali v městských bytech, pocházejí z míst, kde se bojuje," potvrzuje Jana Valová, která koordinuje sbírku vybavení ubytovacích zařízení městské části. Na dvoře radnice v Lipanské ulici k tomuto účelu vzniklo sběrné místo, kam sousedé z okolí přinášejí nábytek, ložní prádlo, kuchyňské či úklidové potřeby a další nezbytnosti. Věci odtud putují do ubytovacích zařízení. „Obyvatelé Prahy 3 jsou velmi ochotní a solidární. Mám radost, že se potřebné vybavení dává rychle dohromady," dodává Valová. Seznam chybějících věcí je na webových stránkách Prahy 3.

Dalším kontaktním místem pro pomoc běžencům se stalo Infocentrum Prahy 3 na náměstí Jiřího z Poděbrad, kam směřují dotazy ohledně bydlení, ošacení, parkování či zařízení potřebných dokumentů. Začaly sem ale přicházet i četné nabídky materiální a praktické pomoci. „V prvních týdnech války se přes infocentrum podařilo zajistit telefony, školní potřeby, dokonce i dětskou postýlku či invalidní vozík. Teď už dárce odkazujeme na fungující materiální sbírku na radnici Prahy 3 a na Šatník Praha, kde probíhá sbírka oblečení," popisuje vedoucí infocentra Eva Slezáková. Ke zprostředkování konkrétní pomoci, darů a služeb je určená také facebooková skupina Українці в Празі 3 / Ukrajinci na Praze 3. Její členové zde komunikují převážně v ukrajinštině a vyměňují si například praktické informace ohledně pobytu nebo pozvánky na akce. Přímou komunikaci s ubytovanými pak zajišťují na Trojce ukrajinsky mluvící koordinátoři.

Pomocnou ruku v nenadálé situaci nabízejí i sami uprchlíci. Nepřehlédnutelným příkladem je Vasyl Khymyshynets, který se svou rodinou přicestoval z Ukrajiny do Prahy začátkem března. Byl to pro něj bohužel už druhý útěk před válkou během posledních deseti let: „Když jsme v roce 2014 kvůli ozbrojenému konfliktu utíkali z Luhanska do malé vesnice u Kyjeva, měli jsme jen kufr a úplně malé děti. Teď jsem to zažil podruhé a už dobře vím, jak se lidé prchající před válkou cítí. To je jeden z důvodů, proč se tady

snažím o další Ukrajince postarat.“ Díky své energické povaze a znalosti češtiny je Vasyl nepostradatelným pomocníkem pro ostatní příchozí, kterým asistuje při komunikaci, ubytování a shánění potřebných věcí. V tom, že kvůli své invaliditě nebyl povolán k domobraně, vidí určité poslání. „Možná jsem tady užitečnější, než bych byl v ukrajinské armádě,“ říká Vasyl a jedním dechem dodává, že pro vojáky bránící jeho vlast ho „bolí srdce“.

Brzy po příjezdu prvních běženců začaly na Praze 3 jarní prázdniny. Místní volnočasové organizace proto přišly s nápadem zajistit ukrajinským rodinám program pro děti. Na hřištích RKC Pražačka si děti zahrály fotbal, v Ulitě mohly navštívit keramickou dílnu a v Nové Trojce dětskou hernu nebo sportovní sál. Zájem byl také o prostor bez organizovaného programu. „Maminky ho využívají jako příležitost seznámit se mezi sebou a popovídat si, zatímco děti si hrají vedle,“ popisuje ředitelka Nové Trojky Edita Janečková. K nabídce pro děti se připojilo také KC Vozovna s promítáním animovaných filmů a RKC Paleček, které otevřelo páteční hernu s ukrajinskou průvodkyní. „Teď po prázdninách už máme program. Děti jsou přihlášené do konkrétních aktivit a jsou tady bez rodičů, aby si dospělí mohli zařídit vše potřebné,“ vysvětluje ředitelka Ulity Kateřina Jarošová. V současné době je v Ulitě zapojena řada ukrajinských dobrovolníků, kteří pomáhají s vedením programů pro děti uprchlíků, a další se k nim přidávají. „Hlásí se nám i někteří učitelé z řad nově příchozích, kteří chtějí pokračovat ve své práci a věnovat se dětem, tak s nimi domlouváme možnosti spolupráce. Tahle situace vyžaduje schopnost rychle se přizpůsobit novým potřebám,“ upozorňuje Jarošová.

Reagovat na aktuální dění musejí i zdejší základní školy. Povinná školní docházka se sice na imigranty vztahuje až po třech měsících pobytu, první stovka ukrajinských dětí však začala chodit do školy hned po skončení jarních prázdnin a noví žáci postupně obsazují další místa. Podle vedoucí odboru školství Prahy 3 Ivety Němečkové má městská část volnou kapacitu pro necelé čtyři stovky nových žáků a vzhledem k předpokládanému počtu příchozích rodin se dá očekávat, že všechna místa budou obsazena. Situaci průběžně monitoruje pracovní skupina složená ze zástupců škol, vedení radnice a neziskových organizací. Mimo jiné řeší podporu výuky českého jazyka. „Na Praze 3 žije hodně cizinců, proto byly školy na výuku českého jazyka dobře připravené. Jenže aby se čeština učila dobře, musí výuka probíhat ve skupinkách po maximálně deseti dětech a to je v za současných podmínek složité,“ vysvětluje Němečková.

Dalším velkým tématem je možnost zapojení ukrajinských pedagogů. Těm ale situaci komplikuje jazyková bariéra a také administrativa spojená s nostrifikací vysokoškolského diplomu. „Jako dobrá varianta se jeví pozice asistentů pedagoga, která nevyžaduje diplom a nezbytně ani znalost češtiny,“ míní místostarostka pro školství Margita Brychtová. V oblasti integrace cizinců Praha 3 spolupracuje se čtyřmi neziskovými organizacemi, které poskytují nově příchozím poradenství, informační servis a asistenci. Kurzy češtiny, které tato sdružení pořádají v prezenční i online formě, jsou však aktuálně zcela naplněny. Centrum pro integraci cizinců proto připravilo alespoň videokurz, který je k dispozici na stránce cicops.cz a zájemcům pomůže osvojit si základy komunikace v českém jazyce.

Podobně jako přede dvěma roky na pozadí pandemie koronaviru se i nyní v kontextu krize spojené s válkou na Ukrajině znovu ukazuje mimořádná sousedská solidarita místních obyvatel. Atrium na Žižkově uspořádalo benefiční blešák, studenti Žižkárny zorganizovali prodej svých prací na podporu Ukrajiny, žáci ZŠ Perunova věnovali hračky a výtvarné potřeby, nespočet dárců přichází s nabídkou nábytku a vybavení pro ubytovny, chystají se koncerty a další charitativní akce. „Je obdivuhodné, kolik obyvatel Prahy 3 poskytlo lidem z Ukrajiny ubytování. Velmi si této velkorysosti vážím a děkuji také všem úředníkům, kteří do pomoci uprchlíkům vložili svůj čas a velké úsilí,“ uzavírá starosta Jiří Ptáček.